

[Ministeren for Grønland.]

Det ærede medlem hr. From mente at have forstået forslaget på den måde, at der er givet tilladelse til også at foretage brydning, forudsat at man kommer til det resultat, at brydning vil kunne betale sig. Dertil kan siges, at det nye selskab overtager de rettigheder, som Nordisk Mineselskab har på dette område, og da Nordisk Mineselskab allerede har ret til at foretage brydning, medfører lovforslaget kun, at denne ret udøves gennem det nye selskab.

Den samme ærede ordfører fremsatte tvivl om den danske dominans i selskabet. Hvis forholdet imellem grupperne skal være fifty-fifty, er det ikke muligt at ordne stemmeretten på anden måde, end det er sket her, men selv med den foreslåede formulering skulle der være mulighed for dansk vetoret i generalforsamlingen, hvilket man kan se af § 16 i udkastet til vedtægter, hvor det hedder:

„Såfremt stemmerne står lige, giver formandens stemme udslaget“.

Det ærede medlem hr. From spurgte også, hvorledes forholdet til Romtraktaten ville være, hvis Danmark tilslutter sig de seks. Jeg kan svare, at der endnu ikke er taget stilling til dette spørgsmål, men reglerne for det nye selskab er stort set affattet ligesom for Nordisk Mineselskab, således at problemet, når det tages op, må behandles for begge selskabers vedkommende.

Ordføreren for det konservative folkeparti, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, spurgte, hvor stort et overskud i Nordisk Mineselskab der ville blive tale om. Uden at ville nævne tal her kan jeg sige, at man regner med, at værdien af det, der brydes fra nu af i denne vinter, formodentlig vil være overskud, men jeg skal tage spørgsmålet op i udvalget og prøve på, om jeg kan finde nogle tal frem.

Ordføreren for socialistisk folkeparti, det ærede medlem hr. Vivike, begyndte sin tale med at nævne, at der var fundet molybdæn, og sluttede sin tale med, at han var bange for, at vi kunne risikere, at andre — skal vi sige — satte sig på de kostbare mineraler, og hvad man ellers kunne finde i den grønlandske undergrund, så at vi stod tilbage med is og sne.

Det håber vi naturligvis ikke der bliver tale om, men vi har erfaring for, at bjergværksdrift i Østgrønland under de ekstreme naturforhold, udskibningsforhold, arbejdsforhold o. s. v. er et kompliceret foretagende. Det drejer sig her om et kostbart mineral, en særlig teknik, og det ville være overordentlig risikabelt, om overhovedet forsvarligt, at gå i gang med denne brydning uden at støtte os til den erfaring, vi kan få fra anden side. Vi kunne formodentlig slet ikke gennemføre hele dette foretagende uden saglig og faglig støtte fra anden side.

Det ærede medlem hr. Arne Bertelsen spurgte, om staten fik sit indskud i Nordisk Mineselskab tilbage. Der er endnu ikke taget stilling til, om staten skal lade sine penge blive stående i det nye selskab, men der er mulighed for, at de penge, som staten har stående i Nordisk Mineselskab, kan gå ind i det nye selskab i form af aktier.

Det samme ærede medlem spurgte om kulbruddet i Qutdliggssat. Så vidt jeg forstod det ærede medlems fremstilling, mente han nærmest, at det var et ypperligt foretagende. Det er det jo desværre ikke i øjeblikket. Det er rigtigt, at der lever ca. 1 000 grønlandere dér, og det er særdeles vigtigt, at de har noget at leve af. $\frac{2}{3}$ af Grønlands produktion af kul kommer derfra, og der er meget store forekomster af kul, men det ærede medlem var jo ikke uvidende om, at der er visse transportvanskeligheder. Vi kan desværre ikke konkurrere på verdensmarkedet med de grønlandske kul, så længe forholdene er, som de er, fordi der er denne lange transport. Men der ligger jo millioner af tons kul i Grønland, det ved vi allerede; om de så en skønne dag får en anden og større betydning, er naturligvis en ting for sig.

Det ærede medlem hr. Rosing spurgte, hvordan landsrådets mulighed for at deltage i finansieringen ville være, bl. a. fordi landsrådet er med i, har aktier i Nordisk Mineselskab i øjeblikket. Der kan svares, at når der skal tages stilling til finansieringen af dette foretagende, altså når eller hvis man kommer til det resultat, at brydning kan betale sig, så vil dette spørgsmål blive taget op og der vil blive taget al mulig hensyn til landsrådets ønske på dette punkt.